

sem bírás az olvasó gondolatait is felszaggatja. A végtelennel való szembenézés, a hiányérzet kipótlására való kísérlet, emlékezés, továbblépni akarás. Minden mozdulat precíz tárolása a harmadik ciklus: *Árnyékkod vagyok*. Tisztán érthető. A legmélyebb érzések, s a legmagasabb gondolatok.

Az ezt követő ciklusban a szerző nem a megszokott módon szól. Nem saját magáról, gondolatairól ír, inkább az őt körülvevő világról, élethelyzetekről. Talán innen ered a cím: *kívül a körön*. Külső szemlélőként ír mindenről, ami körülveszi. Ennyire érezhető és érthető gondolatokkal talán Szabó Lőrincnél találkozhatunk. Ugyanígy *a lift* című vers is egy hétköznapi dolgot örökít meg, bárkivel megeshet. A csodálatos nő kiszállva a liftből kikerüli a férfit, ügyet sem vet rá, elindul a folyosón. Közben a férfi figyel a nőt, csalódott, mert észre sem vette, s mikor a liftet elindítja a férfi a földszint felé, még látja, hogy a nő az ő irodáján kopog. Őt kereste.

Az utolsó, *Rövidzárlat* című ciklusban az elmúlásé és Istené a főszerep. A múlandósággal szembeni tehetetlenség, a minden orvoslás kevéssége az Istennel, az isteni döntéssel szemben. A veszteség elfogadása.

Nem lehet kiemelni egy verset, vagy egyetlen ciklust a kötetből. Minden sor, minden írásjel vagy annak hiánya fontos. A mindennapok valódi mélysége kovácsolódik össze a legmagasabb gondolatmenettel. Azt hiszem, a hétköznapi embernek és az irodalmároknak egyaránt ajánlható a kötet. Én köszönöm a szerzőnek, *Oláh Andrásnak!*

OLÁH ANDRÁS: *Anyagfáradtság*. Budapest: Hungarovox Kiadó, 2010, 91 oldal, 1400 Ft. <http://www.freeweb.hu/olah-andras/oszt.html>

BAKOS KISS KÁROLY

TÁJBA ÍRT TÖRTÉNELEM

A szűkebb pátriánk kultúrtörténete iránt érdeklődő olvasó örömmel veheti kézbe Zubánics László legújabb kötetét *Tájba írt történelem* címmel, melyben a neves helytörténész most Kárpátalja legmagyarabb városaként számontartott városának, Beregszásznak a múltjába enged bepillantást. Bár bizonyos rész tekinthető tudományos munkának is, hiszen a források, hivatkozások megjelenésével a szakmai igényeknek is eleget tesz, de sokkal közelebb járunk a valósághoz, ha inkább az érdeklődő nagyközönség számára írt helytörténeti érdekességeket bemutató helyismereti munkaként tekintünk e kötetre. Stílu-

sában is erre enged következtetni, hiszen már a könyv felütésekor Füzesi Magda költeményét követően ilyen mondatokkal találkozik az olvasó: „*A nagy magyar Alföld kalászkokat ringató északkeleti peremén, zúgó tölgyerdők, aranyat izzadó trachithegyek és a síkságra érve megjuhászodó folyók karéjozta sík vidéken terül el Beregszász. Egy valóságos tündérváros, kis darabja annak, amelyet annak idején ősanánk, Emese megálmodott.*”

Miként a szerző írja, a helységeknek, miként az embereknek, megvan a maguk sorsa: megszületnek, fejlődnek, kiteljesednek, majd ha a végzet úgy akarja, eltűnnek a történelem színpadáról. S egy helytörténeti munka mivel is kezdődhetne, ha nem a szóbanforgó település eredetével. A tudományosan megalapozott, régészeti kutatások eredményeit, a legkorábbi írásos emlékeket felvonultató történelmileg hiteles adatokkal és a szinte már a költészet birodalmába tartozó mitikus eredetmondákkal. Lampertszásza nevének legkorábbi említésétől a Rákóczi szabadságharc eseményein át ível a kötet a közelmúltig, külön fejezeteket szentelve a város fontosabb tereinek, utcáinak, megemlítve nevezetesebb személyiségeit. Természetesen a magyar irodalom nagyjainak Beregszászhoz köthető szerzeményeit is többhelyütt idézi, így nem maradhatott ki a könyvből Tompa Mihály, Petőfi vagy Dsida aktuális költeménye sem.

Kicsiny, s a maga nemében heterogén szerkezetű kötet van dolgunk, hiszen a fentebb említettek mellett még turisztikai tudnivalókkal is felvértezi az idelátogatni szándékozó olvasót, hogy a kultúrtörténeti tájékozódás, a *genius loci* való ismerkedés mellett a hétköznapi valóságban is némi fogódzót találjon. S a kötet zárlatában korabeli fényképekkel, képeslapokkal is megörvendeztet bennünket a kötet, hogy Beregszász utcáinak, tereinek, nevezetes épületeinek kontúrjaival idézze a város hangulatát.

S mivel is lehet befejezni egy Beregszászról szóló könyvet és könyvismeretetést, ha nem Punykó Mária lírai mélységű vallomásával: „A temetői jegenyefákkal üzennek felnövekvő öregeim... Velük, általuk – jegenyékékké váltan – vagyok itthon ebben a piszkos, sáros, gazdátlan, arcát, nyelvét változtató, átkozott, áldott 900 éves Beregszászban.”

ZUBÁNIC LÁSZLÓ: *Tájba írt történelem*. Kultúrtörténeti időutazás Kárpátalja legmagyarabb városában és vonzáskörzetében. Intermix Kiadó. Ungvár-Budapest, 2011.